

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6 Vtrum sit vna virtus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

infortis. Sed hoc non conuenienter dicitur, quia gratie gratia datur, quae ibi enumeratur, non sunt communes omnibus membris ecclesie. Vnde Apostolus ibi dicit. Diuisiones gratiarum sunt. Et iterum. Alii datur hoc, alii datur illud. Fides autem infortis est communis omnibus membris Ecclesie: quia infortis non est de substantia eius secundum, quod est donum gratuitum. Vnde dicendum est, quod sumitur ibi pro aliqua fidei excellentia, sicut pro constantia fidei, ut dicitur in primo sermone fidei. Fides autem ponitur fructus, secundum quod habet aliquam delectationem in suo actu ratione certitudinis. Vnde ad Galath. 5. ubi enumeratur fructus, exponitur fides, de inuisibilis certitudo.

ARTICVLVS VI.

Vnum fides sit una uirtus.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur, quod non sit una fides. Sicut enim fides est donum Dei, ut dicitur ad Ephes. 5. ita etiam sapientia, & scientia inter dona Dei computantur, ut patet Isa. 6. sed sapientia & scientia differunt per hoc, quod sapientia est de eternis, scientia uero de temporalibus, ut patet per August. 13. de Trini. cum ergo fides sit de eternis, & de quibusdam temporalibus, uidetur quod non sit una fides, sed distinguatur in partes.

¶ 2 Præterea. Confessio est actus fidei, ut supra dictum est: sed non est una, & eadem confessio fidei apud omnes. nam quod nos confitemur factum, antiqui patres confitebantur futurum, ut patet Isa. 7. Ecce Virgo concipiet. ergo non est una fides.

¶ 3 Præterea. Fides est communis omnibus fidelibus Christianis: sed unum accidens non potest esse in diuersis subiectis. ergo non potest esse una fides omnium.

SED CONTRA est, quod Apostolus dicit ad Ephes. 4. Vnus Dominus, una fides.

RESPON. Dicendum, quod fides, si sumatur pro habitu, dupliciter potest considerari. Vno modo ex parte obiecti, & sic est una fides. Obiectum enim formale fidei est ueritas prima, cui etiam inherendo credimus quæcunque sub fide continentur. Alio modo ex parte subiecti, &

sic fides diuersificatur secundum quod est diuersorum. Manifestum est autem, quod fides, sicut & quilibet alius habitus, sicut formalis ratio obiecti habet peculiaritatem, sed ex subiecto indiuertitur, & ideo si fides sumatur pro habitu quo credimus, sic fides est una species, & differens numero in diuersis. Si uero sumatur pro eo quod creditur, sic etiam est una fides, quia idem est quod ab omnibus creditur: & si sunt diuersa credibilia, que communiter omnes credunt, tamen omnia reducuntur ad unum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod temporalia que in se de proponuntur, non pertinent ad obiectum fidei, nisi in ordine ad aliquod æternum, quod est ueritas prima, sicut supra dictum est. Et ideo fides una est de temporalibus, & æternis: scilicet autem est de sapientia, & scientia, quæ considerant temporalia, & æterna secundum proprias rationes utrorumque.

AD SECVDVM Dicendum, quod illa differentia præteriti, & futuri non contingit ex aliqua diuersitate rei creditæ, sed ex diuersa habitu in credentium ad unam rem creditam, ut etiam supra habitum est.

AD TERTIVM Dicendum, quod illa ratio procedit ex diuersitate fidei secundum numerum.

ARTICVLVS VII.

Vnum fides sit prima inter uirtutes.

AD SEPTIMVM sic proceditur. Videtur, quod fides non sit prima inter uirtutes. Dicitur. n. Luc. 12. in * glof. super illud. Dico uobis amicus meus, quod fortitudo est fidei fundamentum: sed fundamentum est prius eo, cuius est fundamentum. ergo fides non est prima uirtus.

¶ 2 Præterea. Quædam glossa dicit super illud * psalmum. Noli æmulari, quod spes introducta ad fidem: spes autem est uirtus quædam, ut infra dicitur. ergo fides non est prima uirtutum.

¶ 3 Præterea. Supra dictum est, quod intellectus credentis inclinatur ad assentiendum his, que sunt fidei, ex obedientia ad Deum: sed obedientia est etiam quædam uirtus. non ergo fides est prima uirtus.

¶ 4 Præterea. Fides infortis non est fundamentum: sed fides formata, sicut

Glof. intellectus ibid.

9. dist. 29. q. 2. art. 4. q. 2. Et 4. di. 1. q. 3. art. 2. q. 3. cor. Et ultra. 1. q. 3. art. 2. Et Ro. 1. 12. 7. n. & loc. 6. Et secunda cor. 4.

ca. 19. tom. 9 q. 3. arti.

Super quæst. quar. articulum sextum.

In titulo artic. 6. est sermo de unitate per se, & simpliciter habitus, que est unitas speciei specialissima. Unitas. n. generica est secundum quid, & unitas numeralis est per accidens, hoc est. per aliu. 1. per subiectu. In corpore articulo dubium ex Soto